

GRANTY A GRANTOVÁ SCHÉMATA

jako specifická forma realizace složitých úkolů

Doc. Ing. Alois Kutscherauer, CSc.

Stručná charakteristika úvodem:

Grant je specifickou formou projektu a **grantové schéma** je vytvořeným systémem (systémovým rámcem) pro přihlašování, výběr a realizaci grantů.

Jak je třeba termín **projekt** v tomto kontextu chápat:

Tento pojem vychází z anglosaského **project**, což označuje proces plánování a řízení rozsáhlých operací. Neoznačuje tedy "projektovou dokumentaci", jak tomu bylo a často ještě je v českém pojetí.

Úkol lze za projekt označit tehdy, je-li určen:

- jasně stanovenými konkrétními cíli,
- definovanou strategií (postupem) vedoucí k dosažení stanovených cílů,
- stanovenými termíny zahájení a ukončení,
- zdroji a náklady,
- specifikací přínosů jeho realizace.

Některé aspekty podporující rozhodnutí, zda přistoupit k úkolu jako k projektu:

- **Rozsáhlost** – úkol je charakteristický rozsáhlým, unikátním a jedinečným souborem mnoha činností a prvků.
- **Různorodost** - úkol vyžaduje sjednocení úsilí a dovedností více subjektů z různých profesních oblastí lidského konání.
- **Mnohovazebnost** – úkol se vyznačuje množstvím vzájemných vazeb dílčích činností a prvků.
- **Omezenost zdrojů** – zdrojová omezení mohou být časová, materiální, lidská či finanční.

V ČR jsou mnohaleté zkušenosti s financováním projektů formou grantů zejména u úkolů výzkumu a vývoje realizovaných v rámci Grantové agentury ČR (známé jako GAČR). Známé jsou také jiné grantové instituce, např. systém vnitřního grantového financování na UK konstituovaný jako Grantová agentura univerzity - GA UK.

V posledních letech se s tímto fenoménem projektování stále častěji setkáváme u úkolů (aktivit) realizovaných v rámci strukturálních fondů EU. Nejde zpravidla o jednotlivé granty, ale o jejich systémové pojetí resp. uspořádání – **grantová schémata**.

Grant se poskytuje zpravidla na základě výsledků veřejné soutěže. Účelové prostředky přidělené na řešení grantového projektu (zkráceně „grantu“) jsou ve smyslu zákona dotací. Prostředky jsou určeny výhradně k úhradě *uznaných nákladů* na řešení daného grantového projektu z grantu a lze jimi pokrýt až 100 % celkových uznaných nákladů na řešení projektu (u grantů v rámci SF v průměru 75 %).

O udělení grantu může požádat fyzická osoba s českou státní příslušností nebo s dlouhodobým či trvalým pobytem v ČR, nebo právnická osoba se sídlem v ČR či organizační složka státu (dále jen „organizace“).

Terminologie grantového systému

Grant – účelové financování úkolů majících zpravidla charakter projektů.

Grantová přihláška – soubor dokumentů obsahujících informace potřebné k posouzení přínosnosti a kvality grantového projektu, schopností a možností navrhovatele grantový projekt řešit a přiměřenosti požadovaných finančních požadavků.

Poskytovatel – ten, kdo rozhoduje o přidělení grantů (GA ČR, ministerstvo zpravující OP, krajský úřad atd.).

Uchazeč – právnická nebo fyzická osoba či organizační složka státu, která se uchází o udělení grantu.

Navrhovatel – osoba, která bude odpovědná za řešení grantového projektu; je v pracovněprávním vztahu k uchazeči, nebo je fyzickou osobou. Každá grantová přihláška musí mít navrhovatele.

Spolunavrhovatel – osoba, která bude odpovědná za řešení části grantového projektu a která je buď v pracovněprávním vztahu k jiné organizaci než navrhovatel, nebo je fyzickou osobou.

Příjemce – právnická nebo fyzická osoba, v jejíž prospěch poskytovatel rozhodl o udělení grantu a uzavřel s ní smlouvu o řešení grantového projektu, nebo organizační složka státu, pro niž vydal rozhodnutí o poskytnutí grantu (dále jen „příjemce“). (*Příjemce* byl při podání grantové přihlášky *uchazečem*). Příjemce odpovídá za finanční stránku celého grantového projektu

Spolupříjemce – právnická nebo fyzická osoba či organizační složka státu, s níž příjemce uzavřel smlouvu o řešení části grantového projektu.

Řešitel – osoba odpovědná za řešení grantového projektu; je v pracovněprávním vztahu k příjemci, nebo je fyzickou osobou. (*Řešitel* byl při podání grantové přihlášky *navrhovatelem*.) Řešitel je odpovědný příjemci za řešení grantového

projektu z hlediska pracovně právního a spolu s ním nese odpovědnost za odbornou stránku řešení

Spoluřešitel – osoba odpovědná za řešení části grantového projektu; je v pracovněprávním vztahu ke spolupříjemci, nebo je fyzickou osobou. (*Spoluřešitel* byl při podání grantové přihlášky *spolunavrhovatelem*.)

Organizační struktura GA ČR

Organizační struktura GA ČR je určena zákonem a Statutem.

Statutárním orgánem GA ČR je předseda GA ČR; stojí v čele předsednictva GA ČR, které je výkonným orgánem GA ČR.

Oborové komise (OK) jsou poradními orgány předsednictva GA ČR. Jejich členové jsou jmenováni předsednictvem GA ČR na základě návrhů institucí zabývajících se výzkumem a vývojem. Každá oborová komise má předsedu, voleného členy oborové komise na dobu jednoho roku; daný člen může tuto funkci zastávat max. dvě po sobě následující funkční období a po tuto dobu nemůže být navrhovatelem nebo spolunavrhovatelem grantového projektu.

Kromě oborových komisí jsou vytvářeny programové komise, které zajišťují posuzování a hodnocení návrhů speciálních grantových projektů. Členy se mohou stát členové oborových komisí, které předsednictvo vybere a jmenuje podle charakteru daného programu.

Kontrolní rada GA ČR je kontrolním orgánem GA ČR. Její členy jmenuje a odvolává Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR a její práva a povinnosti vymezuje zákon a Statut.

Kancelář GA ČR zajišťuje činnost GA ČR po organizační a administrativní stránce. V jejím čele je ředitel; je jmenován a odvoláván předsedou GA ČR. Kancelář GA ČR je členěna na sekce: odborné, databáze, hospodářsko-správní, informační a kontrolní.

Grantová schémata v rámci rozvojových programů a pomoci ze strukturálních fondů jsou zabezpečována v rámci jejich implementačních struktur:

Uvedeme si několik příkladů:

Globální grant v rámci JPD 3 a *Operačního programu Rozvoj lidských zdrojů*:

http://www.nros.cz/03globalniGrant/01gg_main.htm

Pro projekty realizované v rámci JPD 3:

Osoby znevýhodněné při vstupu na trh práce z důvodu:

- Věku – mladí, starší lidé v předdůchodovém věku

- Zdravotního stavu – zejména zdravotní postižení, duševní onemocnění
- Ztráty nebo absence pracovních návyků – zejména dlouhodobě nezaměstnaní, osoby opouštějící zařízení výkonu trestu, osoby opouštějící ústavní péči, dlouhodobě nemocní
- Sociální situace – zejména osamělí rodiče, oběti trestné činnosti a domácího násilí, osoby dlouhodobě pečující o závislého člena rodiny, mladí lidé opouštějící dětské domovy, osoby bez přístřeší, osoby ohrožené závislostmi, migranti a příslušníci etnických menšin včetně romských komunit.

Pro projekty realizované v rámci OP RLZ:

- Dlouhodobě nezaměstnaní
- Osoby se zdravotním a duševním postižením
- Osoby pečující o dítě či další členy rodiny, kteří vyžadují péči
- Mládež ze znevýhodněného sociálního prostředí
- Příslušníci romské komunity
- Etnické menšiny, osoby z odlišného sociokulturního prostředí včetně migrantů
- Osoby bez přístřeší
- Osoby po výkonu trestu
- Oběti trestné činnosti, domácího násilí a osoby komerčně zneužívané, oběti obchodu s lidmi

Grantové schéma Ministerstva pro místní rozvoj

V rámci SROP, Podopatření 4.2.1 – Podpora nadregionální infrastruktury cestovního ruchu

<http://www.mmr.cz/index.php?show=001027009004001>

Grantové schéma Ministerstva práce a sociálních věcí

Jednotný programový dokument pro Cíl 3 regionu NUTS 2 hlavní město Praha – vyrovnávání šancí žen a mužů

<http://www.businessinfo.cz/cz/podpory-a-dotace/309/>

Grantové schéma Plzeňského kraje

Pro část Opatření 3.3. OP RLZ - Rozvoj kapacity dalšího profesního vzdělávání v rámci PK odpovídající požadavkům a potřebám znalostní společnosti.

<http://www.kr-plzensky.cz/article.asp?itm=12309>

Královéhradecký kraj

Grantové schéma – další vzdělávání, pro žadatele o podporu v rámci grantového schématu OP RLZ 3.3 Rozvoj dalšího profesního vzdělávání

<http://www.kr-kralovehradecky.cz/scripts/detail.php?id=3704>

Grantové schéma – integrace obtížně zaměstnatelných skupin obyvatel na území Královéhradeckého kraje

<http://www.kr-kralovehradecky.cz/scripts/detail.php?id=2606>

Pardubický kraj

Grantové schéma podporující drobné podnikatele – SRDP, Opatření 1.1: Podpora podnikání ve vybraných regionech.

Cílem je podpořit drobné podnikatele (do 10 zaměstnanců) poskytnutím finanční dotace na realizaci rozvojových podnikatelských záměrů a vytvoření nových pracovních míst ve vymezených oblastech kraje (území okresu Svitavy a dále vybrané obce mikroregionů Heřmanoměstecko, Třemošnicko a Králícko).

Podpora projektům může být poskytnuta až do výše 48 % celkových uznatelných nákladů. Základní podmínkou poskytnutí grantu je vytvoření a obsazení nových pracovních míst.

<http://www.pardubickykraj.cz/article.asp?thema=3494&category=>

Moravskoslezsko a další Regiony soudržnosti (NUTS 2)

Grantové schéma na podporu turistické infrastruktury v regionech NUTS II Severozápad, Jihozápad, Střední Čechy, Severovýchod, Moravskoslezsko, Jihovýchod a Střední Morava

http://www.kr-moravskoslezsky.cz/akt_24.html

Grantové schéma pro ochranu ŽP

Grantové schéma 2003 Česko-německá hranice, Ochrana životního prostředí a udržitelný rozvoj v příhraničních oblastech.

<http://www.rra-sumava.cz/view.php?cisloclanku=2004050704>

Příklady dalších Grantových schémat:

Grantové schéma podporující regionální a místní služby cestovního ruchu pro veřejné subjekty

<http://nno.ecn.cz/index.stm?apc=nF2x1--&x=966001>

Grantové schéma na podporu infrastruktury pro podnikání

<http://eu.tiscali.cz/cz/article.asp?id=1170>

Příručky pro příjemce podpory v rámci Grantových schémat:

<http://www.esfcr.cz/clanek.php?lg=1&id=31>

Grantová schémata v rámci programu Phare 2003

<http://phare.mfcr.cz/pdf/Naviga.pdf>